

Η Κατασκήνωση Υπηρεσίας στα ελληνόφωνα χωριά της Κάτω Ιταλίας

της Μαρίας Κωνσταντινίδη

Η Κατασκήνωση Υπηρεσίας 35 στελεχών απ' όλη την Ελλάδα στα ελληνόφωνα χωριά της Κάτω Ιταλίας το 1980, είχε σαν στόχο να γνωρίσουμε αυτό το μυθικό για μας τόπο αλλά κυρίως τους κατοίκους τους, τα ήθη, τα έθιμα, τη γλώσσα, που τόσο πολύ τους δένουν με τις δικές μας παραδόσεις. Ακόμη να ενθαρρύνουμε όλους αυτούς τους ανθρώπους που έχουν τάξει τη ζωή τους, για να κρατηθεί αυτή η γλώσσα και ο πολιτισμός, που θεωρούν ότι έχει τις ρίζες του στην Ελλάδα.

Επισκεφθήκαμε περιοχές όπου υπάρχουν ελληνόφωνοι: την Απουλία και την Καλαβρία. Με κέντρο το Marteno επισκεφθήκαμε τους περισσότερους από τους 9 δήμους της Απουλίας. Το πρόγραμμα περιελάμβανε γνωριμία με τους κατοίκους, παιχνίδια με τα παιδιά, συστηματική καταγραφή λαογραφικών στοιχείων, επισκέψεις στα σχολεία τους και στα μικρά λαογραφικά μουσεία, όπου με ευλάβεια συντηρούν τη λαϊκή τους κληρονομιά. Σε κάθε χωριό οργανωνόταν ένα μεγάλο πανηγύρι για όλους, με εκθέματα ελληνικής λαϊκής τέχνης (κεντήματα, κεραμικά, ξυλόγλυπτα), τα οποία είχαμε φέρει μαζί μας από την Ελλάδα και τα βλέπανε με μεγάλο ενδιαφέρον. Το πανηγύρι τελείωνε με χορούς ελληνικούς και δικούς τους και με την υπόσχεση ότι γρήγορα θα ξαναβρεθούμε.

Στη συνέχεια, με κέντρο την πόλη Bovamarina, επισκεφθήκαμε 3 από τις 5 πολιτείες της Καλαβρίας. Για να φτάσουμε σε αυτά τα πολύ απομακρυσμένα και εγκαταλελειμένα τότε μέρη χρειάστηκε να περπα-

τήσουμε αρκετές ώρες στα βουνά της Aspromonte. Η υποδοχή των κατοίκων ήταν συγκλονιστική, παρ' όλο που οι περισσότεροι ήταν ηλικιωμένοι και αποκομμένοι.

Θα σας μιλήσω μόνο για μια σκηνή, που νομίζω ότι θα μείνει σε όλες αλησμόνητη. Αφού είχαμε περπατήσει 4-5 ώρες και με ήλιο, και με το συνεργείο της RAI από πίσω μας να μας παρακολουθεί, αντικρύσαμε από μακριά το χωριό. Ήταν ένα χωριό που φάνταζε τελείως μεσαιωνικό, σαν μια σκηνή από ένα φιλμ.

Σπίτια ξύλινα, στηριγμένα σε πασσάλους, δέρματα ζώων απλωμένα, ζώα, άνθρωποι όλοι μαζί. Ήταν αυτή η εντύπωση της τέλειας επιστροφής του χρόνου. Και στο καμπαναριό της εκκλησίας κυμάτιζε η ελληνική σημαία. Αυτό το θέαμα δεν θα το ξεχάσω ποτέ. Ήταν η πιο συγκλονιστική εμπειρία.

Τον επόμενο χρόνο θελήσαμε να παρουσιάσουμε το έργο που είχαμε πραγματοποιήσει στην Αθήνα. Σε συνεργασία με τους καθηγητές Ελληνικών των 2 περιοχών, οργανώσαμε στην Εταιρεία Νεοελληνικών Σπουδών της Σχολής Μωραΐτη έκθεση με αντιπροσωπευτικά αντικείμενα, που φροντίσαμε να έρθουν από τα Λαογραφικά Μουσεία. Η δεκαπενθήμερη έκθεση συνοδευόταν από λαϊκούς οργανοπαίκτες της Απουλίας και τον καθηγητή κ. Salvatore Secoure. Την έκθεση επισκέφθηκε πολύς κόσμος, και στα πλαίσια αυτής έγιναν εκδηλώσεις, με την συμμετοχή ειδικών, που αφορούσαν την γλώσσα και τη μουσική.